МЪТНА ПРОЗРАЧНОСТ. ЛОБИЗМЪТ В ЕС, САЩ И БЪЛГАРИЯ – I

Публикуван на: 12-06-2006
Източник: Портал ЕВРОПА

Има ли Европейската комисия сили да изиска от лобистите прозрачност на дейността им? Готова ли е ЕК да наложи стриктни етични правила за собствените си служители?

Уважаеми читатели, Портал ЕВРОПА ви предлага тематична поредица от материали, посветени на темата за лобизма. В седем поредни дни – в рамките на една седмица – ще ви запознаваме с различен аспект на въпроса – I. Въпросителните, II. Инициатива за прозрачност в Европа (ЕТИ), III. ЕС, България и лобизма – кой за какво се бори, IV. Моделите на ЕС и на САЩ за регулиране на лобизма, V. Лобирането, VI. Лобизмът в САЩ, VII. Корупционните практики в лобирането. Очакваме и вашите мнения по разисквана тема на редакционния адрес – info@europe.bg.

Въпросителните

"Уважаеми господин Бояджиев! Във връзка с вашия въпрос, отнасящ се до г-н Шевес и свързаните с него компании, изказвам съжаление, че не бих могъл да коментирам такива теми и единствено бих могъл да Ви посъветвам да се запознаете с вече наличната от медиите информация. Що се отнася до твърдението, че г-н Шевес познавал добре еврокомисарите, това е изцяло мнение на въпросното лице и аз не бих могъл нито да го потвърдя, нито да го отрека. Съжалявам, че не мога да ви бъда полезен в по-голяма степен по този въпрос."

Това написа до Портал ЕВРОПА Греъм Медоус, шеф на Генерална дирекция "Регионална политика" в Европейската комисия от името на еврокомисаря Данута Хубнер.

Повече от месец по-рано Портал ЕВРОПА попита с писма всичките 25 еврокомисари: познавате ли Шимон Шевес, чували ли сте за фирмите му I J International Ink и RLSB Partners? Решихме да зададем този въпрос на еврокомисарите, понеже представител на Шевес бе заявил пред Дарик-радио в края на март – около развръзката на българо-европейско-израелския скандал, че неуспелият лобист на България пред ЕС "познава добре всички лидери, комисари". Установихме, че двете фирми не фигурират като регистрирани лобисти в Брюксел. На сайта на Европейския парламент има списък на лобистки организации, които са акредитирани в институцията – но освен име и лице за контакт няма друга информация – предмет на дейност и сфери на лобистката им активност. На сайта на ЕК пък изобщо няма такъв списък.

Проучването ни установи, че не е известно Шевес да е развивал дейност като евро-лобист, на следните лица и институции: Пол де Клерк, координатор "Корпоративни компании" за организацията "Friends of Earth Europe" – която е член на ALTER-EU, Флоранс Месел, представител

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

на Френската асоциация на лобистите и съветниците в обществените услуги AFCL и Ерик Веселиус от Corporate Europe Observatory (CEO).
Освен споменатото писмо от името на Данута Хубнер, Портал ЕВРОПА получи отговори от следните еврокомисари: Сийм Калас, Оли Рен, Янеш Поточник и Владимир Шпидла. "Доколкото ни е известно, ние никога не сме имали никакви контакти с нито с господин Шимон Шевес, нито с IJ International Inc." – гласи отговорът на Сийм Калас – който отговаря за борбата със злоупотребите, одита и административните въпроси.
"Доколкото знаем, господин Шевес вече не представлява българското правителство, ето защо намираме въпроса ви за остарял и нямаме какви допълнителни коментари да правим по тази тема." Това каза за Портал ЕВРОПА Кристина Наги, говорителка на еврокомисаря по разширяването Оли Рен. Впрочем, още в зародиша на аферата Шевес, шефът на Делегацията на ЕК в България Димитрис Куркулас и шефът на Генерална дирекция "Разширяване" в Комисията Майкъл Лий отрекоха пред Портал ЕВРОПА българските власти да са ги информирали, че търсим евро-лобист. Писмата на Поточник и Шпидла до Портал ЕВРОПА бяха дословно същите, като този от кабинета на Оли Рен.
Портал ЕВРОПА запита офиса на Сийм Калас: а приетите през 2004 г. в ЕС 10 държави ползвали ли са лобисти при присъединяването си? Отговорът бе – питайте постоянните представителства на ЕС в тези държави (бившите Делегации на ЕК, бел.ред.), понеже Комисията няма информация по този въпрос.
Портал ЕВРОПА установи разминавания в отговорите на еврокомисарите – едни категорично отричат, други отговарят с "копи-пейст", трети нито потвърждават, нито отричат Шевес да е лобирал в Европейската комисия. Излиза също, че европейските институции не обменят помежду си информация за това, кой, кога и за какво лобира пред тях.
Тези разминавания подтикнаха Портал ЕВРОПА – след приключване на серията разследващи публикации за Шимон Шевес и връзките му с българската администрация – да отиде по-нататък и да проучи как и доколко е регламентирана лобистката дейност като цяло в Европейската комисия: в органа, представляващ изпълнителната власт на Европейския съюз, и институцията, която на практика трябва да служи за пример на присъединяващите се страни като България в антикорупционната политика и прозрачността.

Лобизмът е процъфтяващ и нерегулиран бизнес

Темата за прозрачността при вземането на колективни политически решения в ЕС ще доминира и срещата на върха на ЕС на 15 и 16 юни. Австрийското председателство предлага обсъжданията в Съвета на ЕС да бъдат публични (предавани по телевизията), когато министрите дебатират и гласуват законодателни актове – при това на всички нива на обсъждане. Виена предлага това да се въведе чрез поправка в правилника на Съвета, тъй като Европейската конституция за момента е замразена – а точно такъв бе духът на нейния член I-49. Скандинавските страни силно подкрепят това предложение. Лондон в лицето на премиера Тони Блеър активно подкрепяше тази мярка миналата година, но новият външен министър Маргарет Бекет изненадващо обяви на 9 юни, че "би било прекалено" да се бъдат показвани по телевизията всички министерски срещи по законодателни въпроси на ЕС. Лондон смята, че твърде много публичност би направила законодателния процес "по-малко ефективен" и "много по-продължителен". По думите на г-жа Бекет, "ТВ-камерите в залата за преговори ще доведат до това, че изказващите се ще гледат да се харесат само на избирателите си в родината, вместо да мислят глобално за ЕС". Лондон трудно си

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

представя как например лобистите ще могат да гледат по телевизора дали и доколко евро-чиновниците, с които до преди час са се договаряли, защитават тяхната кауза. Европейският омбудсман изрази възмущение, че най-важните решения, касаещи Съюза, ще продължават да се взимат зад здраво залостени врати...
"Без правила, лобирането за големи пари подкопава демокрацията. Големите корпорации инвестират много пари, за да си осигурят достъп до ключовите фигури в ЕС, които вземат решенията. Така се вреди на обществения интерес." Това са думи на Йорго Рис, директор на европейското звено на световната екологична неправителствена организация "Грийнпийс".
В момента над 15 000 лобисти работят по всички нива на европейските институции, с главна задача – да въздействат върху вземането на решения. Това сочат изчисления на неправителствени организации в Европа, чиято численост между другото не отстъпва на броя на лобитата на бизнеса и политиката.
От 1999 г. до сега Европейската комисия се характеризира със следните стойности по отношение на лобистки практики:

» Около 3000 разнообразни групи по специални интереси в Брюксел и около 10 000 души, заети в сектор лобиране (за сравнение към средата на 2005 г. само за Конгреса на САЩ са регистрирани близо 35 000 лобисти). В този общ брой влизат повече от 500 европейски и международни федерации (като членовете им от националните асоциации наброяват повече от 5 000);

» Около 50 офиса в Брюксел, представляващи държави, регионални и местни власти (някои от които участват в институционалната рамка на Общността);

» Повече от 200 отделни фирми с пряко представителство и около 100 консултанти (мениджмънт и връзки с обществеността) с офиси в Брюксел и много други, занимаващи се с въпроси на Общността;

» Около 100 юридически кантори в Белгия, специализирани в правото на Общността и много други в други държави (членки и не-членки).

Всички – и европейските чиновници, и представителите на европейските граждани – са съгласни, че в момента дейността на лобистите се върши "на тъмно" и не е регламентирана. Разногласието се появява, когато се анализира кой как вижда начина за изваждане на лобистката дейност на светло.

Че има проблем пролича най-поучително от примера с Комисията Сантер: през 99-а година целият състав на тогавашната ЕК подава колективна оставка, след като граждани алармират за злоупотреби в много големи размери под формата на възлагане на обществени поръчки. Главният "виновник" бе френската еврокомисарка Едит Кресон. В последствие съдът я оневини. Но оставката на комисията Сантер е факт.
Разбира се съществува специално европейско звено за борба с измамите – ОЛАФ. То обаче е не особено ефективна структура и сериозно бави разследванията: средната им продължителност в момента е 23 месеца. Най-сериозният обем несвършена работа идва именно от масата документи на претърпялата фиаско комисия Сантер.
Във вторник очаквайте продължение – Инициативата за прозрачност в Европа (ЕТИ).

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg